

PER UNA POLÍTICA CIENTÍFICA PRÒPIA

L'aparició de *La recerca científica i tecnològica a Catalunya, 1990*, llibre en tres toms publicat per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT), mereix tots els honors d'un editorial. L'obra fa l'inventari de científics i d'organismes, recull l'opinió de 38 especialistes sobre cada camp de recerca i presenta els resultats d'una enquesta a uns cinquents científics. Es tracta doncs d'un text de referència sobre l'estat de la recerca que es fa, sí, a Catalunya..., però sota la direcció i amb el finançament del govern central. La gran qüestió que el llibre suscita és precisament aquesta: *hi ha la voluntat de fer una política científica pròpia?*

En 1980 publicàvem l'editorial *Ara, transferir la recerca*. Deu anys més tard ens trobem en aquesta situació: el Tribunal constitucional és qui ho ha de decidir, tot i que, a l'Estatut, aquesta matèria hi figura com a competència plena. El primer obstacle doncs és de falta de voluntat política: el govern central no té gens de pressa -això ja ho sabem-, però el govern català, què fa? No entrem ara a debatre l'oportunitat o l'ordre de preferència a l'hora de reclamar traspassos. El fet és que si de debò volem que ens traspassin la recerca, llavors convé mobilitzar tots els recursos disponibles en aquesta matèria perquè demà hi hagi la necessitat de fer un pas endavant, perquè organismes, empreses i científics exigeixin també el traspàs com una qüestió vital, per no ofegar-se.

Avui és dubtós que el món científic i tècnic català senti aquesta necessitat. Aquests últims anys els científics catalans han vist que el **govern central satisfieix les demandes més**

urgents de finançament de la ciència. Hi ha, és clar, problemes seriosos de centralització absurda i ineficient o bé de falta de noves infraestructures, però ja és massa tard per lligar la forta demanda que hi havia en 1980 de sortir de la misèria científica, heretada del franquisme, amb la voluntat de "vertebrar una política científica pròpia", com la comunitat científica havia reclamat, feia pocs anys, en el Congrés de cultura catalana. Es va perdre una oportunitat històrica i això exigeix ara un esforç suplementari.

La conclusió més inquietant és que fa tres quarts de segle, sense Estatut, amb una simple mancomunitat de diputacions que va durar amb prou feines deu anys, Catalunya va posar els fonaments d'una política científica i tècnica que no gosem qualificar de modesta en vista de la situació actual; va crear un organisme acadèmic -l'IEC- que també aglutinava una part de la recerca, però que ara no té cap funció definida, tret del camp lingüístic; i va començar a fer infraestructures, com el laboratori d'assaigs, modernitzat fa poc.

El professor H. Barrera diu en la *Introducció* de l'obra que comentem: "Catalunya disposa de l'experiència i dels recursos humans necessaris per exercir amb èxit una política de recerca pròpia". És encoratjador que el vice-president de la CIRIT afirmi que l'inventari de recursos s'ha fet amb el propòsit d'exercir aquesta política. Però llavors el govern hauria d'explicar quins passos pensa fer, quins mitjans hi dedicarà, per aconseguir-ho. Creiem que aquesta demanda, si més no, concorda amb l'opinió de la majoria de científics del país. ■